

ТАЦЦЯНА РОШЧЫНА

ПЕРШЫЯ КНІГАЗНАЎЧЫЯ ЧЫТАННІ

15 верасня 1998 года ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі прайшлі Першыя кнігазнаўчыя чытанні.

Арганізавалі і правялі іх Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь і Нацыянальная бібліятэка. Гэта дата была выбрана не выпадкова — менавіта яна з'яўляецца днём нараджэння бібліятэкі. З першых дзён Нацыянальная бібліятэка імкнулася збіраць нацыянальную памяць свайго народа — дакументальныя помнікі, што ствараліся на працягу стагоддзяў. Адну з асноўных сваіх функцый — мемарыяльную — яна ажыццяўляе, захоўваючы і выкарыстоўваючы рукапісныя і друкаваныя помнікі кніжнай культуры.

З'яўляючыся міжведамасным навуковым і метадычным цэнтрам у галіне бібліятэказнаўства, бібліяграфазнаўства і кнігазнаўства, Нацыянальная бібліятэка Беларусі вядзе даследаванні па гісторыі кнігі, бібліяграфіі і бібліятэчнай справе. Правядзенне чытанняў, прысвечаных менавіта кніжнай справе, дало магчымасць сустрэцца спецыялістам розных краін (бібліятэкарам, архівістам, музейзнаўцам, навуковым работнікам) для абмеркавання шырокага кола прафесійных пытанняў.

Тэарэтычныя праблемы кнігазнаўства былі ўзняты ў паведамленнях прафесара Мінскага лінгвістычнага ўніверсітэта У.Макарава “Книга как предмет социальной игры во Франции”, загадчыцы аддзела рэдкай кнігі бібліятэкі Беларускага ўніверсітэта культуры Т.Самайлюк “Да пытання тыпалогіі рэлігійнай кнігі”, супрацоўніцы таго ж аддзела Л.Доўнар “Кнігадрукаванне і кнігавыданне: пункты дотыку і разыходжання”. Ці не ўпершыню сабраны разам і сістэматызаваны звесткі ў цікавым аглядзе гісторыі цэнзуры на Беларусі загадчыка фонду старадрукаў і рэдкіх выданняў Прэзідэнцкай бібліятэкі В.Герасімава. Паведамленне “Документирующая роль кириллических книг, изданных в Великом княжестве Литовском в XVI — XVIII вв.”, прадставіла ад’юнкт Вышэйшай педагагічнай школы ў Ольштыне (Польшча) З.Ярашэвіч-Пераслаўцаў.

Асобным рукапісам, старадрукам, калекцыям кірыліцкіх выданняў былі прысвечаны паведамленні спецыялістаў бібліятэк і музеяў — галоўных бібліяграфаў аддзела рукапісаў, рэдкай кнігі і старадрукаў Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Л.Станкевіч і Г.Кірэвай, навуковага супрацоўніка аддзела рэдкіх кніг і рукапісаў Цэнтральнай навуковай бібліятэкі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі А.Цітавец, загадчыцы фондаў Веткаўскага музея народнай творчасці С.Лявонцэвай, судзі выводнага Згуртавання Беларускай шляхты У.Вяроўкіна-Шэлюты.

Наступны блок пытанняў быў прысвечаны гісторыі бібліятэчнай справы. Былі заслуханы грунтоўныя выступленні загадчыцы аддзялення дакументацыі гістарычных кніжных фондаў Бібліятэкі Нарадовай (Польшча) Х.Ласкажэўскай па метадычных пытаннях дакументацыі і ўзнаўлення гісторыі польскіх бібліятэк з 1939 г., асістэнта прафесара аддзялення бібліятэказнаўства Вільнюскага ўніверсітэта А.Пацэвічуса па гісторыі кляштарных бібліятэк Беларусі канца XVIII — 1-ай пал. XIX ст., вядучага бібліяграфа аддзела рэдкай кнігі НББ Н.Раманавай па гісторыі бібліятэкі Магілёўскай духоўнай семінарыі, загадчыцы аддзела гісторыі края дасавецкага перыяду Гомельскага абласнога краязнаўчага музея Г.Кузьміч па гісторыі бібліятэк Гомеля ў пачатку XIX ст.

Беларусазнаўчыя бібліяграфічныя рэдкасці канца XX ст. прадставіў і прадэманстраваў дырэктар Нацыянальнага навукова-асветнага цэнтра імя Ф.Скарыны доктар філалагічных навук А.Мальдзіс. Пра знаходку экзлібрыса Вацлава Ластоўскага ў фондах НББ паведаміла вядучы бібліяграф аддзела беларускай літаратуры Л.Сільнова. Увагу слухачоў прыцягнула паведамленне галоўнага археографа аддзела публікацыі Нацыянальнага архіва Беларусі І.Куркова пра новыя дакументы, якія былі знойдзены ў Нацыянальным архіве і датычацца дзейнасці Усебеларускага таварыства бібліяфілаў.

У заключнай дыскусіі было прапанавана праводзіць кнігазнаўчыя чытанні рэгулярна, не радзей 1 раза ў 2 гады, магчыма, рознымі ўстановамі, а матэрыялы чытанняў — выдаць асобным зборнікам.

Да чытанняў была арганізавана кніжная выстава “Памяць свету — памяць Беларусі: да стварэння нацыянальнай праграмы захавання дакументальных помнікаў”.

Першыя кнігазнаўчыя чытанні прысвячаліся памяці Ніны Барысаўны Ватацы — вядомага беларускага бібліяграфа, кнігазнаўцы, выдатнага спецыяліста і цудоўнага чалавека, якая, на жаль, пайшла ад нас у 1997 годзе.

Summary

The article is informed about the First bibliography readings, which were held on September 15, 1998 in National Library of Belarus.